

Til:

Rovviltnemnda i region 2
v/ Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
sfovpost@statsforvalteren.no
sfospost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Sak: 4/2025

Dato: 28.05.2025

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2025-2026 i rovviltregion 2

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 2 i 2025-2026. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av tre jerver i rovviltregion 2 i fellingsperioden 20.08.2025 til og med 15.02.2026.

Innledende kommentarer

Jerv er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista. I 2023 ble det registrert kun 64 jervekull i Norge. Dette er et katastrofalt lite antall for å sikre bestandens overlevelse, og bør medføre at det ikke under noen omstendigheter tillates lisensfelling av jerv. Selv om det nasjonale bestandsmålet er oppfylt, påpeker NOAH at dette er satt altfor lavt, spesielt med tanke på Norges forpliktelse til å ta vare på arten, samt det faktum at bestandsmålet verken er basert på forskning eller i utgangspunktet var ment å være maksimumsmål.

NOAH understreker at jerv er en norsk ansvarsart, ettersom en stor del av den europeiske jervebestanden lever i Norge (mellom 25-50 %). Det er skammelig at det er slik norske myndigheter behandler truede dyr, og ikke minst en norsk ansvarsart. Verden står midt i en naturkrise, og Norge undertegnet nylig en naturavtale som er tydelig på at alle land må stanse aktiviteter som fører til risiko for at ville dyr blir utryddet. I Norge er den rådende politikken overfor rovdyr nettopp en slik faktor.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml.) § 18 kan vedtak om felling kun treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. NOAH kan ikke se hvordan rovviltnemnda kan forsvare felling av en art som er kategorisert som sterkt truet i Norge, og sårbar i andre deler av Skandinavia. Denne lisensfelling kan bidra til å redusere bestandens overlevelse på kort og lang sikt. I en presset og liten bestand som jervebestanden i Norge, vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for arten som helhet. Det er fullstendig uforutsvarlig å gi tillatelse til å skyte så mange dyr. Som sterkt truet art på norsk rødliste, skal jerven både etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. I tillegg er jerven en norsk ansvarsart, hvilket betyr at vi har et internasjonalt ansvar for å ta vare på den.

Ifølge Rovdata ble det påvist kun 61 jervekull i Norge i 2024. Dette er en nedgang på 3 kull fra året før. Det nasjonale bestandsestimatet anslår at bestanden ligger på omkring 350 voksendyr.

Bestanden er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste, og det er utfordringer med den genetiske levedyktigheten til jervebestanden i Skandinavia.² Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen viser at myndighetene ikke har lyktes i å etablere et godt samarbeid om forvaltning av jerv på tvers av regiongrensene. Dette er svært alvorlig, og bør medføre at det ikke tillates lisensfelling av jerv.

Ved å skyte alle rovdyr som vandrer utenfor forvaltningsområdene, gis det ikke rom for vandring, noe rovdyr er helt avhengig av for å overleve. Generelt må rovdyr tillates å vandre nettopp fordi det er den eneste måten å tilføre nye gener og sørge for at det er mulighet for enslige foreldre å danne nye par.

Føre-var-prinsippet:

Det finnes ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av jervebestanden i Norge, eller noen plan for hvordan bestanden skal fås ut av statusen som sterkt truet på rødlista. I lys av de relaterte usikkerhetene med hensyn til hvordan levedyktigheten av bestanden skal sikres på lang sikt er kravet til kunnskapsgrunnlaget henholdsvis større (jf. § 8 nml.) enn det ville være hvis det var en slik plan vedtatt. Derfor har rovviltnemnda også en større plikt til å vise hvordan den langsiktige overlevelsen sikres ved andre tiltak. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har synliggjort noen tiltak som skal sikre at fellingen ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av jervebestanden i Norge. Bestandsmålet for jerv er altfor lavt til at jervene skal fylle sin naturlige plass og økologiske rolle i naturen.

Det foreligger heller ingen vurdering av konsekvenser av kontinuerlige skadefellingstillatelser og høye lisensfellingskvoter på jerv i vedtaket. Uten bevis konkluderer rovviltnemnda med at fellingen ikke vil true bestandens overlevelse. Dette oppfyller ikke kravet i § 8 i nml. om kunnskapsgrunnlaget til offentlige beslutninger. Siden det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, bør føre-var-prinsippet komme til anvendelse i denne saken.

NOAH mener at lisensfelling vil true bestandens overlevelse. Dette betyr at et av vilkårene for å tillate lisensfelling ikke er oppfylt, jf. nml. §§ 9 og 18.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for lisensfelling av jerv, jf. nml. § 18 bokstav b. Det har såvidt vært tap av beitedyr til jerv i region 2. Sekretariatet påstår likevel at «Skadepotensialet i regionen er imidlertid stort da mange av de viktigste beiteområdene er knyttet til fjellregionen der jerven opptrer hyppigst.» Dette er en udokumentert og ren hypotetisk påstand. NOAH kan ikke se at det finnes dokumentasjon på at «skadepotensialet er stort» i en region hvor det ikke er dokumentert tap siden 2017, utenom 4 tap til jerv i 2024. NOAH understreker at dette ikke er en faglig eller kunnskapsbasert avgjørelse slik som aktsomhetsplikten knyttet til nml. § 4-12 krever ved behandling av offentlige vedtak.

NOAH henviser til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)».

På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at skade forårsaket av jerv i regionen eller skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldlovens § 18 er det adgang til felling av rovdyr kun dersom vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt. Det finnes mange alternativer til nedskyting av jerv, men disse er ikke tilstrekkelig vurdert eller forsøkt av rovviltnemnda, hvilket betyr at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, jf. nml. § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9.

Det finnes en rekke tiltak som har bevist langt større effekt enn å ta livet av rovdyr for å beskytte beitedyr. Det beste tiltaket er å skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Det bør vurderes å flytte sau og tamrein til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr. Det er også mulig å gjennomføre tiltak slik at beitedyr ikke slippes ut i rovdyrområder overhodet. Det finnes også tilskudd til sauehold som velger å holde dyrene hjemme i beitesesongen. I tillegg finnes rovviltsikre gjerder, droner, vokterhund og flaggliner, som alle er forebyggende tiltak som har vist seg å være effektivt i andre land.

Vedtaket oppfylder dermed ikke kravet om prioritering av andre løsninger uttalt på side 7 i vedlegg til Revised resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention: «The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable.»

Det er bevis fra en rekke forskningsstudier at lokale forhold, ikke antallet rovdyr, spiller en nøkkelrolle for å redusere omfanget av tap av husdyr til rovdyr. En av hovedkonklusjonene fra studier om hvordan redusere rovdyr- og husdyrkonflikter er at det bør legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak. Ikke-selektiv felling av rovdyr har kun kortsiktig effekt og er ikke effektivt med hensikt å forhindre ytterligere angrep. Dette er på grunn av at det vandrer inn andre individer av den samme arten i området.

NOAH mener det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr. Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og har ikke tilstrekkelig drøftet eventuelle andre løsninger. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.

NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates lisensfelling av tre jerver i region 2 i 2025-2026. Vi ber om at vedtaket erklæres ugyldig på grunn av at vilkårene for å tillate lisensjakt ikke er oppfylt.

Med vennlig hilsen
NOAH – for dyrs rettigheter v/
Henriette Løkken Diesen (biolog)